

بررسی آثار احتمالی پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی بر صنایع نساجی کشور (بافت حلقوی)

سید فواد آل طعمه^۱
مدیر تولید شرکت تهران باف

علی اصغر یوسفی^۱
مدیر عامل شرکت تولیدبافت آزادی (سهامی عام)

چکیده: این تحقیق به منظور شناسایی اثرهای احتمالی پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی بر بنگاههای نساجی کشور انجام شده است، برای دسترسی به این مهم ابتدا تصویری از وضعیت فعلی صنایع نساجی کشور از لحاظ ماشین آلات، تولید، اشتغال، صادرات، سرمایه گذاری خارجی و مزیت نسبی ارائه و آنگاه نقاط قوت و ضعف این صنعت به همراه فرصتها و تهدیدهای احتمالی بر سر راه صنایع نساجی در صورت پیوستن به WTO شناسایی و بررسی شده است. محققان به منظور شناسایی آثار احتمالی پیوستن، فرضیات تحقیق را تدوین کرده و سپس بر اساس روشهای ناپارامتری این فرضیات را آزموده و در پایان نیز پس از شناسایی آثار مثبت و منفی پیوستن به WTO، پیشنهاداتی جهت بهبود محیط داخلی و محیط ملی بنگاههای نساجی ارائه داده اند.

کلید واژه ها: پیوستن (الحاق)، سازمان تجارت جهانی (WTO)، صنایع نساجی، بافندگی حلقوی، بافندگی تار و پودی

۱. این مقاله براساس پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی سازمان مدیریت صنعتی نگارندگان با راهنمایی آقای دکتر ایمانی راد (استاد راهنما) و آقای دکتر عمادزاده (استاد مشاور) تهیه شده است.

بیان موضوع و اهمیت تحقیق

یکی از ویژگیهای عصر کنونی، وجود سازمان تجارت جهانی به عنوان یک نهاد مهم بین المللی است که به تدوین قواعد بازرگانی بین کشورها می پردازد و برای ایجاد محیطی مناسب در تجارت از طریق برداشتن موانع و فراهم آوردن فضایی رقابتیتر و شفافتر گام بر می دارد، که این خود مستلزم تعقیب اهدافی نظیر افزایش سطح زندگی و درآمدهای مردم، اشتغال کامل، گسترش تولید و تجارت، استفاده بهینه از منابع جهان و حفظ محیط زیست است. توجه ویژه متفکران اقتصادی به محدودیت منابع و نیاز به استفاده بهینه از این منابع اصل مزیت نسبی را در جهت رفع نیازهای بشر به عنوان یک قاعده کلی مورد تأیید قرار داده است و رعایت این اصل نه تنها موجب خواهد شد که بهترین استفاده از منابع صورت گیرد بلکه در صورت اعمال شرایط عادلانه رقابتی مصرف کننده نیز ارزانترین قیمت را در مقابل کیفیت مشابه پرداخت خواهد کرد.

باید بپذیریم که در شرایط کنونی هیچ کشوری در همه زمینه ها نمی تواند دارای مزیت باشد و اینگونه نگرستن به موضوع سبب هدر رفتن منابع خواهد شد. بنابراین قبل از هر اقدامی باید به شناسایی زمینه هایی که کشور در آنها دارای مزیت نسبی است پردازیم. با توجه به وضعیت کشورهای در

حال توسعه و وضعیت صنایع نساجی در جهان و تحقیقات انجام شده در ایران می توان به این مهم پی برد که صنایع نساجی در ایران نیز دارای مزیت نسبی هستند، که لازم است به آن توجه شود و نسبت به رفع مشکلات موجود اقدامات جدی صورت گیرد.

اهداف تحقیق

اهداف اصلی تحقیق «بررسی آثار احتمالی پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی بر صنایع نساجی کشور» و «ارائه راهکارهای کلی جهت اصلاح فضای کسب و کار (محیط ملی) و محیط داخلی بنگاههای نساجی» است. مطالعات اولیه مشخص ساخته است که موضوعات زیر باید به صورت مرحله ای مورد بررسی و مطالعه قرار گیرند.

- شناسایی الزامات WTO بر صنایع نساجی کشور جهت پیوستن به این سازمان
- شناسایی جایگاه فعلی صنایع نساجی کشور در مقایسه با دیگر صنایع و مقایسه آن با چند کشور شاخص
- بررسی نقاط قوت و ضعف صنایع نساجی
- بررسی فرصتها و تهدیدهای فراوری صنایع نساجی در صورت پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی

روش تحقیق

روش به کار رفته در این تحقیق از نوع توصیفی - پیمایشی و کتابخانه ای و ابزار مورد استفاده شامل بررسی اسناد و مدارک، پرسشنامه و مصاحبه با صاحب نظران است.

جامعه آماری و روش نمونه گیری

جامعه آماری شامل کارخانجات صنایع نساجی (حلقوی) کشور است. به علت عدم دسترسی به کلیه کارخانجات، از روش نمونه گیری استفاده شده است. با توجه به ماهیت تحقیق و گستردگی اطلاعات مورد نیاز، تهیه پرسشنامه و نمونه گیریهای مربوط در سه بخش به شرح زیر صورت گرفته است.

تعداد	وضعیت	اهداف اصلی پرسشنامه	وضعیت جامعه آماری	تعداد نمونه گیری
پرسشنامه اول	شناسایی نقاط قوت و ضعف کارخانجات نساجی کشور	۱۰۰ شرکت فعال نساجی	۳۸ شرکت	
پرسشنامه دوم	شناسایی فرصتها و تهدیدهای صنایع نساجی کشور	کارشناسان خبره صنایع نساجی	۵ نفر	
پرسشنامه سوم	بررسی آثار احتمالی پیوستن به WTO بر صنایع نساجی کشور	۴۵۶ کارخانه صنایع نساجی	۷۱ شرکت	

برای محاسبه تعداد نمونه از فرمول زیر استفاده شده است.

$$n = \frac{NZ' \alpha \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})}}{N\epsilon' + Z' \alpha \sqrt{\hat{p}(1-\hat{p})}}$$

استقلال یا وابستگی، از روش χ^2 پیوسن استفاده کردیم. این آزمون مشخص می کند که آیا بین دو صفت متغیر بستگی وجود دارد یا خیر. فرضیه ها به صورت

متغیر X و Y از هم مستقل اند: H₀

متغیر X و Y به هم وابسته اند: H₁

$$\chi^2 = \sum \sum \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

تابع آزمون کننده

روش آماری

برای آزمون فرضیه های تحقیق به دلیل جواب سوالها در مقیاس لیکرت (پنج گزینه ای) و ترتیبی، از روشهای ناپارامتری استفاده شده است. برای ارزیابی وجود بستگی بین دو متغیر از آزمون

با مقایسه فراوانیهای مشاهده شده و فراوانیهای نظری، چنانچه x^2 محاسبه شده از x^2 نظری در سطح اطمینان $1-\alpha$ در صد بزرگتر باشد، فرضیه H_0 را رد و فرضیه H_1 را می پذیریم و بستگی بین دو صفت تأیید می شود، و اگر x^2 نظری کوچکتر باشد نتیجه می گیریم که دو صفت از هم مستقل اند و فرضیه H_0 را می پذیریم.

بر طبق قانون، x^2 با درجه آزادی $(t-1)(s-1)$ توزیع می شود و در آن s تعداد سطر و t تعداد ستون در جدول دو بعدی نتایج مشاهدات است. O_{ij} فراوانی مشاهده شده برای سطر i ام و ستون j ام جدول است. E_{ij} فراوانی نظری برای سطر i ام و ستون j ام جدول است.

میزان تأثیر	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	جمع
صادرات محصولات نساجی					
استفاده از مواد اولیه مرغوب	۵۷	۱۲	۲	—	۷۱
رعایت سلیقه مصرف کننده	۵۸	۱۲	۱	—	۷۱
حذف موانع و محدودیتهای قانونی	۲۱	۲۵	۲۴	۱	۷۱
جمع	۱۳۶	۴۹			۲۱۳

آزمون فرضیات تحقیق

فرضیه اول. ورود به سازمان تجارت جهانی روی صادرات محصولات نساجی تأثیر مثبت دارد. سؤالات مطرح شده و پاسخهای دریافتی در مورد این فرضیه به شرح جدول زیر است. برای چگونگی صحت فرضیه اول آن را می آزماییم. ورود به سازمان تجارت جهانی روی صادرات محصولات نساجی تأثیر ندارد: H_0 ورود به سازمان تجارت جهانی روی صادرات محصولات نساجی تأثیر مثبت دارد: H_1

فرضیه دوم. ورود به سازمان تجارت جهانی، توان رقابت پذیری بنگاهها را افزایش می دهد. پاسخهای دریافتی سؤالات مطرح شده در مورد این فرضیه در جدول زیر آمده است.

$x^2 = ۶۶$ محاسبه شده

$x^2 = ۱۳٫۲۷$ نظری (جدول آماری)

بنابراین چون x^2 محاسبه شده از x^2 نظری بزرگتر است فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می شود.

میزان تأثیر					توان رقابت پذیری
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	جمع	
۳	۷	۲۶	۲۵	۷۱	فراهم ساختن قابلیت رقابت جهانی با تجهیزات موجود
۵۷	۱۲	۱	—	۷۰	میزان افزایش توان رقابتی در نتیجه بهبود شیوه های کنترل کیفیت
۴۲	۱۳	۱۳	۲	۷۰	میزان افزایش توان رقابتی محصولات داخلی در نتیجه ورود به تجارت جهانی
۵۰	۱۳	۳	۳	۶۹	میزان افزایش توان رقابتی بنگاهها در نتیجه بهبود روشهای سنتی فروش
۴۰	۲۱	۶	۳	۷۰	تأثیر استفاده از فناوری اطلاعات در توان رقابتی بنگاهها
۱۹۲	۶۶	۵۹	۳۳	۳۵۰	جمع

فرضیه را می آزماییم. در نتیجه فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می شود.

ورود به سازمان تجارت جهانی در توان رقابت

پذیری بنگاهها تأثیری ندارد: H_0

فرضیه سوم. ورود به سازمان تجارت جهانی باعث افزایش اشتغال زایی می شود.

ورود به سازمان تجارت جهانی توان رقابت پذیری

بنگاهها را افزایش می دهد: H_1

پاسخهای دریافتی به سؤالات این فرضیه به شرح جدول زیر است.

$$x^2 = -185/02 \text{ محاسبه شده}$$

$$x^2 \text{ نظری} = 26/3 \text{ ، } 0.9912$$

میزان تأثیر					اشتغال زایی
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	جمع	
۳۶	۲۳	۷	۵	۷۱	استفاده کامل از ظرفیت تولیدی کارخانجات
۵	۴۰	۲۱	۵	۷۱	استفاده از فناوری پیشرفته در صنایع نساجی
۴۱	۶۳	۲۸	۱۰	۱۴۲	جمع

فرضیه را می آزماییم.

در نتیجه آزمون فرضیه H_1 تأیید می شود. به عبارت دیگر به اظهار اکثریت پاسخگویان، ورود به سازمان تجارت جهانی در نهایت باعث افزایش اشتغال زایی در صنایع نساجی می شود.

$$x^2 = 35 \text{ محاسبه شده}$$

$$x^2 \text{ نظری} = 11/34 \text{ ، } 0.993$$

فرضیه چهارم. ورود به سازمان تجارت جهانی موجب بهبود مصرف داخلی می شود.

پاسخهای دریافتی به سؤالات این فرضیه به شرح جدول زیر است.

جمع	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	میزان تأثیر
					مصرف تولید داخلی
۷۱	۴	۳	۱۶	۴۸	تأثیر بهبود کیفیت صنایع نساجی در افزایش مصرف منسوجات داخلی
۷۰	—	۳	۱۱	۵۶	گرایش مردم به مصرف منسوجات داخلی در نتیجه طراحی مناسب منسوجات
۶۸	۴۴	۱۶	۴	۴	تأثیر آزادسازی واردات محصولات نساجی به مصرف تولید داخلی
۲۰۹	۴۸	۲۲	۳۱	۱۰۸	جمع

فرضیه را می آزماییم.

ورود به سازمان تجارت جهانی موجب بهبود

داخلی نمی شود: H_0

ورود به سازمان تجارت جهانی موجب بهبود

داخلی نمی شود: H_1

مقدار عددی تابع آزمون را محاسبه می کنیم

$$x^2 = 141/5$$

$$x^2_{1,999} = 16/8$$
 نظری

فرضیه H_0 در نتیجه آزمون رد و فرضیه H_1 تأیید می شود.

به جای دولت عامل بر تمام فعالیتهای صنعتی، خدماتی و کشاورزی از جمله صنایع نساجی کشور حاکم است ولی نکات زیر در مورد الزامات صنایع نساجی قابل توجه و تأمل است.

- یکنواخت سازی سیستم کدگذاری صنایع نساجی کشور با سیستم هماهنگ شده کدگذاری کالا (HS) در گروههای ۴ گانه الیاف، نخ، پارچه و محصولات نسجی و پوشاک
- رعایت بیشتر ملاحظات زیست محیطی در تولید.
- تطبیق استانداردهای کمی و کیفی و مقررات فنی و تجاری در بخشهای تولیدی و صادراتی
- به روز کردن و شفاف سازی اطلاعات صنایع نساجی و امکان دسترسی آزاد به آن
- عدم تبعیض علیه واردات مربوط به منسوجات و پوشاک
- اقدام به کاهش و تثبیت تعرفه ها، کاهش یا حذف موانع غیر تعرفه ای، تسهیل تشریفات گمرکی و اداری برای مواد اولیه و ماشین آلات مورد نیاز صنایع نساجی

یافته های تحقیق

الف) یافته های کلی تحقیق

۱- الزامات جهانی سازی بر صنایع نساجی

الزامات ۹ گانه جهانی سازی شامل آزادسازی تجارت خارجی با نرخ کالا و خدمات، آزاد سازی ارز و نرخ بهره، لغو انحصارات دولتی و خصوصی، تخصیص بهینه منابع توسط بازار، جداسازی دو مفهوم اقتصاد و تأمین اجتماعی و ایجاد دولت ناظر

۲- نساجی ایران در یک نگاه کلی و مقایسه ای^۱ با ۵ کشور شاخص

ایران	کشورهای شاخص					جهان	واحد	پارامتر
	کره	ترکیه	پاکستان	هند	چین			
۱۲۵	۵۲۷	۱۹۴	۷۲	۵۳۸	۱۳۸۸	—	میلیارد دلار	تولید ناخالص داخلی
غیر عضو	۱۹۶۷	۱۹۵۱	۱۹۴۸	۱۹۴۸	—	۱۲۵ کشور	سال	تاریخ پیوستن به گات
غیر عضو	۱۹۹۵	۱۹۹۵	۱۹۹۵	۱۹۹۵	۲۰۰۱	۱۴۶ کشور	سال	تاریخ پیوستن به WTO
-۱/۱۱	+۰/۰۶	-۰/۳۵	x	-۰/۸۸	-۰/۱۸	—	عدد مقایسه	شاخص فضای کسب و کار
۵۴	۲۹	۴۳	x	۵۲	۳۴	—	عدد تریبی	رتبه فضای کسب و کار بین ۵۴ کشور
۱۵۰	—	۷۹۵	۱۸۰۰	۲۷۵۰	۳۸۳۰	۱۹۰۷۵	هزار تن	تولید پنبه (۱۹۹۹-۲۰۰۰)
%۰/۸	—	%۴/۱	%۹/۵	%۱۴/۴	%۲۰	%۱۰۰	درصد	درصد از سهم جهانی
۱۶۸	۲۴۰۹	۱۰۶۷	۵۲۰	۱۶۹۰	۹۷۶۵	۳۳۸۰۲	هزار تن	تولید الیاف مصنوعی (۲۰۰۲)
%۰/۵	%۱۰	%۳/۲	%۱/۵	%۵	%۲۸/۹	%۱۰۰	درصد	درصد از سهم جهانی
۶۰۱	۶۷۲	۶۴۷	۲۳۵۵	۱۳۰۹۹	۵۲۵۷	۴۴۵۴۱	هزار دوک	خرید ماشینهای ریسندگی (۱۹۹۲-۰۲)
%۱/۳	%۱/۵	—	%۵/۳	%۲۹/۵	%۱۱/۸	%۱۰۰	درصد	درصد از سهم جهانی
۲۰۸۹۰	۸۶۵۲۸	۱۳۵۰۴	۱۹۹۲	۲۱۱۴۱۶	۴۵۹۸۹۴	۱۴۴۲۴۵۵	دوک	خرید ماشینهای تکسچره (۱۹۹۴-۰۲)
%۱/۵	%۶	—	%۰/۱۴	%۱۴/۷	%۳۱/۹	%۱۰۰	درصد	درصد از سهم جهانی
۴۳۰۱	۵۵۸۶۹	۶۴۹۸	۸۷۷۹	۲۰۵۸۷	۲۹۳۲۵۵	۶۸۸۴۷۱	دستگاه	خرید بافندگی تار و پودی (۱۹۹۲-۰۲)
%۰/۶۳	%۸/۱	—	%۱/۳	%۳	%۴۲/۳	%۱۰۰	درصد	درصد از سهم جهانی
۱۰۷	۸۸۴	۲۶۰۲	۱۸۸	۶۴۹	۴۵۲۰	۱۸۷۶۳	دستگاه	خرید بافندگی حلقوی (۱۹۹۲-۰۲)
%۰/۵۷	%۴/۷	%۱۳/۸	%۱	%۳/۶	%۲۴	%۱۰۰	درصد	درصد از سهم جهانی
۶۵۶	۱۵۲۴۷	۱۰۵۳۴	۶۶۶۱	۱۱۹۲۹	۵۳۴۹۱	۳۳۲۰۱۰	میلیون دلار	صادرات نساجی و پوشاک (۲۰۰۱)

۱. در مورد کشور ترکیه آمارهای ارائه شده برای ماشینهای ریسندگی، تکسچره و بافندگی تار و پودی، فقط آمار سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۲ در نظر گرفته شده است.

(ب) یافته‌های مشخص تحقیق

۱- نقاط قوت صنایع نساجی

ردیف	نقاط قوت صنایع نساجی ایران	اطلاعات پرسشنامه‌ای	کتابخانه‌ای
۱	حدود ۴۰٪ کارکنان کارخانجات مورد بررسی سابقه کاری بالای ۱۰ سال دارند که این نشان از تجربه مفید در انجام امور است.	x	
۲	امکان تأمین اکثر مواد اولیه مورد نیاز صنایع نساجی از بازار داخلی با حداقل حمل و نقل	x	
۳	قانون بازنشستگی پیش از موعد می‌تواند باعث کاهش نیروی مازاد شرکتها بشود و امکان جذب نیروهای جوان با تحصیلات بالاتر و هزینه کمتر را فراهم کند.		x
۴	وجود قانون بازسازی و نوسازی صنایع نساجی ایران عامل مهمی است برای بهبود فناوری بنگاههای نساجی		x

۲- نقاط ضعف صنایع نساجی

ردیف	نقاط (ضعف) صنایع نساجی ایران	اطلاعات پرسشنامه‌ای	کتابخانه‌ای
۱	عدم استفاده از حدود ۵۰٪ از ظرفیت ماشین آلات نصب شده در خط تولید	x	x
۲	عدم وجود جایگاه مناسب برای تحقیق و توسعه و نوآوری و طراحی در صنایع نساجی	x	x
۳	وجود سیستم سنتی فروش و عدم وجود نگرش نظام مند به بازاریابی و عدم وجود تبلیغات مناسب و صحیح برای مصرف کالا	x	x
۴	زیاد بودن ضایعات در این صنعت	x	x
۵	وجود کارکنان مازاد و ناکافی بودن مهارت کارکنان صنایع نساجی در امور مربوط	x	
۶	بررسی نسبت جاری، درصد فروش به سرمایه و استفاده از تسهیلات بانکی، نشان دهنده کاهش شدید نقدینگی در نساجی و یکی از مهمترین مشکلات فعلی این صنعت است.	x	
۷	مواد اولیه نساجی به دلیل کمبود نقدینگی تهیه از واسطه‌ها، طولانی بودن چرخه خرید خارجی، بهره زیاد بانکی، گران تر و کیفیت مواد اولیه پایستر از کیفیت رقبای خارجی است.	x	
۸	بیش از ۵۰٪ ماشین آلات نساجی عمری بیشتر از ۱۰ سال دارند، که عملاً نسبت به نساجی دنیا مستهلک شده محسوب می شوند.	x	
۹	عدم استفاده از توانمندیهای سیستمهای ماشینی و فناوری اطلاعات	x	
۱۰	حدود نیمی از مواد اولیه و حدود ۶۵٪ از کالای در حین تولید و ۳۰٪ کالای ساخته شده فاقد کنترلهای لازم کیفی است.	x	
۱۱	وجود مدیران سنتی و عدم هماهنگی مدیران با تغییرات فناوری و مدیریتی	x	

۳- فرصتهای فراوری صنایع نساجی در صورت پیوستن به WTO

ردیف	فرصتهای فراوری صنایع نساجی ایران	اطلاعات پرسشنامه‌ای	کتابخانه‌ای
۱	توجه جدی دولت به بازسازی و نوسازی صنایع نساجی	×	
۲	عدم محدودیت ارز برای تهیه مواد اولیه	×	
۳	انرژی نسبتاً ارزان و نیروی فراوان کار در کشور با توجه به کارگر بر بودن این صنعت	×	
۴	حرکت به سوی ایجاد فضای مناسب برای جذب سرمایه گذاری خارجی	×	
۵	وجود اتحادیه های تولید کنندگان و صادر کنندگان صنایع نساجی	×	
۶	وجود دانشگاههای متعدد دولتی و غیردولتی و تربیت فارغ التحصیلان مورد نیاز نساجی		×
۷	جوان بودن جامعه و میل به افزایش مصرف منسوجات و نهایتاً بازار بزرگ مصرف داخلی		×

۴- تهدیدهای فراوری صنایع نساجی در صورت پیوستن به WTO

ردیف	فرصتهای فراوری صنایع نساجی ایران	اطلاعات پرسشنامه‌ای	کتابخانه‌ای
۱	شفاف نبودن و دست و پاگیر بودن قوانین و مقررات مربوط به صنایع	×	×
۲	بالا بودن نرخ بهره بانکی، جرایم سنگین، مشکلات اخذ تسهیلات بانکی و میزان آن	×	×
۳	بالا بودن نرخ ارز، مالیات و اخذ عوارض متعدد	×	×
۴	قانون کار در مواردی چون عدم تعطاف پذیری لازم دخالت مستقیم در امور کارخانجات	×	×
۵	پاسخگو نبودن تأمین اجتماعی به نیازهای بیمه شدگان و در نتیجه فشار آن بر کارخانجات	×	×
۶	عدم ارتباط مناسب بین مراکز علمی و کارخانجات صنعتی	×	×
۷	واردات فراوان کالاهای نساجی به صورت غیررسمی (قاچاق)	×	
۸	عدم تناسب لازم بین دوره های درسی مراکز علمی با نیازهای صنایع نساجی	×	×

۵- آثار احتمالی مثبت پیوستن به WTO بر صنایع نساجی کشور

ردیف	آثار احتمالی مثبت پیوستن به WTO بر صنایع نساجی ایران	اطلاعات پرسشنامه‌ای	کتابخانه‌ای
۱	دسترسی آسانتر به فناوری روز و مواد اولیه با کیفیت بهتر و قیمت مناسبتر	×	×
۲	حذف تدریجی رانتهای اقتصادی در نتیجه ایجاد رقابت سالم بین بنگاههای اقتصادی	×	×
۳	امکان استفاده بیشتر از تسهیلات خارجی با بهره کمتر و دسترسی بهتر به بازارهای جهانی	×	×
۴	رعایت هر چه بیشتر اصول مشتری محوری و رعایت سلیقه مصرف کننده	×	×

۵	استقبال بیشتر مصرف کنندگان داخلی از منسوجات تولیدی کشور به دلیل بهبود طراحی، کیفیت و نوآوری	x
۶	امکان بهره مندی از مزیتها و تخفیفهای در نظر گرفته شده برای کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته و در نتیجه دسترسی بهتر به بازارهای دنیا	x
۷	شفاfter شدن قوانین و مقررات در جهت الزامات WTO و در نتیجه امنیت بیشتر برای سرمایه گذاری در صنعت نساجی که دارای مزیت نسبی در کشور است.	x
۸	امکان دسترسی مناسبتر به مراکز علمی، صنعتی نساجی جهان و ارتباط بهتر با سازمانهای غیر رسمی بین المللی (NGO)	x
۹	حذف واردات غیر رسمی (قاچاق) و در نتیجه شفاfter شدن نیازهای داخل	x
۱۰	امکان جذب سرمایه گذاری خارجی و در نتیجه امکان افزایش سطح دانش مدیریت، بهبود روشها و رسیدن به فناوری روز تولید	x

۶- آثار احتمالی منفی پیوستن به WTO بر صنایع نساجی کشور

ردیف	آثار احتمالی منفی پیوستن به WTO	اطلاعات پرسشنامه‌ای	کتابخانه‌ای
۱	عدم امکان تطبیق سریع صنایع نساجی با آثار مثبت پیوستن و در نتیجه امکان تعطیل شدن بعضی از واحدهای نساجی	x	
۲	پرداخت هزینه‌های هنگفت بابت رعایت حقوق مالکیت فکری		x
۳	احتمال بالا رفتن مصرف کالاهای خارجی در ابتدای باز شدن مرزها و در نتیجه ایجاد مشکل مضاعف بر صنایع نساجی	x	
۴	امکان عدم رقابت با شرکتهای بزرگ نساجی دنیا و امکان حذف تدریجی مزیت نسبی	x	
۵	عدم تغییر به موقع و مورد نیاز قوانین و مقررات مغایر با WTO	x	

ارائه راهکارها

الف) ارائه راهکار برای محیط داخلی بنگاههای نساجی

نساجی کشور در سالیان اخیر به علت کم توجهی و عدم حمایت لازم درگیر مسائل و مشکلاتی شده است که اثرهای آن بر محصولات نساجی مشهود

است. با وجود این با انجام اقدامات زیر امید است صنایع نساجی آمادگی اولیه برای پیوستن به WTO را دارا شود.

- جایگزین کردن ماشین آلات پیشرفته و مدرن به جای ماشین آلات فرسوده و استفاده از ظرفیت ماشین آلات نصب شده

۱. گسترش تسهیلات بانکی با بهره کمتر برای صنایع نساجی
 ۲. حذف رانتهای اقتصادی و ایجاد نگاههای یکسان در بنگاههای اقتصادی
 ۳. تجدیدنظر در قوانین و مقررات مربوط به امور بازرگانی و صادراتی و کاهش مالیات و عوارض در بخش صنعت خصوصاً صنایع نساجی
 ۴. اصلاح قوانین کار و تأمین اجتماعی و منطقی ساختن آنها برای صنایعی مانند نساجی که کارگری زیادی دارند
 ۵. جلوگیری از ورود بی‌رویه کالا (قاچاق) و امکان واردات پارچه به صورت رسمی و شناسنامه‌دار
 ۶. تعامل هر چه بیشتر اتاقهای بازرگانی و NGOهای نساجی در جهت ارائه اطلاعات مفید برای تولید و صادرات
 ۷. فرهنگ‌سازی مناسب جهت رفع ذهنیت منفی نسبت به صنایع کشور از جمله صنایع نساجی در جهت ترغیب مردم به استفاده بیشتر از محصولات داخلی
 ۲. تعدیل نیروی انسانی مازاد و بهبود آموزش مستمر و مرتبط با کار و ایجاد رابط مناسب با مراکز علمی و دانشگاهی
 ۳. تقویت مالی شرکتها برای تأمین مواد اولیه مناسب و رفع مشکلات نقدینگی
 ۴. تبدیل کردن داراییهای غیرمولد به داراییهای مورد استفاده
 ۵. تلاش در جهت تهیه مواد اولیه مرغوب به‌منظور تولید محصولات با کیفیت مطلوب
 ۶. کنترل و نظارت صحیح بر تولید محصولات از نظر رعایت کیفیت در سه سطح مواد اولیه، فرآیند تولید و محصول نهایی
 ۷. استفاده بهینه از فناوری اطلاعات و اهمیت دادن به بخش طراحی و تحقیق و توسعه
 ۸. استفاده هر چه مؤثرتر از سیستمهای علمی بازاریابی و فروش و بهره‌گیری مناسب از روشهای مدرن تبلیغاتی
- (ب) ارائه راهکار برای محیط بیرونی بنگاه (محیط ملی)
- تحقیق به عمل آمده نشان می‌دهد که اقدامات زیر در محیط ملی می‌تواند در جهت بهبود و رشد صنایع نساجی و همچنین امکان ماندگاری و رقابت‌پذیری پس از پیوستن به سازمان تجارت جهانی مؤثر واقع شود.

منابع و مآخذ تحقیق

الف - منابع فارسی

کتاب

۱. آگاه، حمیرا و تریوگوسپال، شیمی رنگ، آروین، دانشگاه صنعتی شریف، چاپ اول، ۱۳۷۴
۲. ادیب، محمدحسین، ایران و سازمان تجارت جهانی، واژه، چاپ چهارم، ۱۳۸۰
۳. آذربایجانی، کریم و علی صناعی، پذیرش ایران در سازمان تجارت جهانی، آتروپات، چاپ اول، ۱۳۷۸
۴. اسدی، مرتضی، بررسی مزیت نسبی در صادرات پوشاک، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، چاپ اول، ۱۳۸۱
۵. امیرشاهی، سیدحسین، اصول تکنولوژی رنگ، دانشگاه صنعتی اصفهان، ۱۳۶۵
۶. ایروانی، محمدجواد، تجارت در آینده، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، چاپ اول، ۱۳۸۱
۷. باقریان، محمد، چالشهای اساسی توسعه ملی و روندهای جهانی، تارنگ، چاپ اول ۱۳۸۲
۸. بیان، حسامالدین، استراتژی جمع‌گرایی و جهانی شدن، مانی، چاپ اول، ۱۳۸۰
۹. پاکدامن، رضا، رفتار ویژه با کشورهای در حال توسعه در نظام حقوقی WTO، مؤسسه

مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، چاپ اول،

۱۳۷۹

۱۰. پالینگ، دی‌اف، مکانیزم بافندگی حلقوی تار، ترجمه علی اصغر اصغریان، مرکز نشر دانشگاه صنعتی امیرکبیر، چاپ اول، ۱۳۷۴
۱۱. پورمقیم، سیدجواد، تجارت بین‌الملل و نظریه سیاستهای بازرگانی، نشر نی، چاپ اول، ۱۳۶۹
۱۲. سهی زاده، مرتضی، تکمیل فرآورده‌های صنعت نساجی، دهخدا، ۱۳۶۸
۱۳. صادقی یارندی، سیف‌ا... و احمد یزدان پناه، کشورهای در حال توسعه و سازمانی جهانی تجارت، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، چاپ اول، ۱۳۷۶
۱۴. صفارزاده کرمانی، ماشاءا...، تصویری از صنایع نساجی پوشاک، وزارت صنایع (اداره کل صنایع نساجی و پوشاک)، چاپ اول، ۱۳۷۳
۱۵. کیون، ریموند، روش تحقیق در علوم اجتماعی، ترجمه دکتر عبدالحسین نیک‌گهر، دیبا، چاپ چهارم، ۱۳۷۸
۱۶. گرمی، ابراهیم، بررسی مزیت نسبی در صادرات پوشاک، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، چاپ اول ۱۳۸۱
۱۷. مدیریت مطالعات و پژوهشهای اقتصادی و بین‌المللی، مجموعه مقالات همایش بررسی

۲۱. مؤمنی، آذر، آمار و کاربرد آن در مدیریت، سمت، جلد ۲ چاپ اول
۲۲. نمایندگی تام‌الاختیار تجاری جمهوری اسلامی ایران، آشنایی با قواعد سازمان جهانی تجارت، چاپ و نشر بازرگانی چاپ اول، ۱۳۸۱
۲۳. نمایندگی تام‌الاختیار تجاری جمهوری اسلامی ایران، چگونگی الحاق به سازمان جهانی تجارت، چاپ و نشر بازرگانی، چاپ اول، ۱۳۸۱
۲۴. نعمت‌اللهی، صمد، طراحی بافت پارچه، سروش، چاپ اول، ۱۳۷۳
۲۵. نیلی، مسعود، استراتژی توسعه صنعتی کشور، دانشگاه صنعتی شریف، چاپ اول، ۱۳۸۲

- جنبه‌های حقوقی WTO، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، چاپ اول، ۱۳۷۶
۱۸. مرکز تجارت بین‌الملل، راهنمای تجاری دور اروگوئه، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، چاپ اول ۱۳۷۵
۱۹. معاونت امور اقتصادی، سازمان تجارت جهانی و آثار اقتصادی الحاق ایران به آن، وزارت امور اقتصادی و دارایی، چاپ اول ۱۳۷۷
۲۰. معاونت طرح و برنامه وزارت بازرگانی، سند نهایی دور اروگوئه (GATT)، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، چاپ اول، ۱۳۷۳

گزارش پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

- گزارش
۱. ایمانی راد، مرتضی، ارزیابی و سنجش فضای کسب و کار ملی ایران، سازمان مدیریت صنعتی، سال ۱۳۸۰
۲. پیروی، جزوه درسی مهندسی شیمی و ایاف، دانشگاه آزاد اسلامی، سال ۱۳۸۱
۳. توسلی، محمد، جزوه درسی تکنولوژی نساجی ۲، دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۴. حکیمیان، محمد، سازمان جهانی تجارت و فرصت‌ها و محدودیتها، سازمان مدیریت صنعتی سال ۱۳۸۰
۵. بررسی مسائل و مشکلات صنعت نساجی، اداره کل نساجی و پوشاک، وزارت صنایع و معادن، سال ۱۳۸۰
۶. بررسی و تحلیل صنایع نساجی و پوشاک، اداره کل نساجی و پوشاک، وزارت صنایع و معادن، سال ۱۳۸۱

۷. سئالنامه آماری کشور، مرکز آمار ایران، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، سالهای ۷۹ و ۸۰
۸. عملکرد وزارت صنایع و معادن سالهای ۸۰ و ۸۱ و پنج ماهه ۸۲
۹. مجموعه مقالات مدیریت در صنایع نساجی، دانشگاه یزد، سال ۱۳۸۰
۱۰. مرکز آمار و اطلاعات فنی، سال بسته، ۱۳۸۲

مجله

۱. سلطانی احسان، چالشها و راهکارها، مجله صنعت نساجی، شماره ۱۱۳، فروردین ماه ۱۳۸۱
۲. چالشها و دغدغه‌ها، مجله صنعت نساجی، شماره ۲۳۲، تیرماه ۱۳۸۱
۳. رسولی فرزانه، آسیا مرکز نساجی جهان، مجله صنعت نساجی، شماره ۲۲۶، دیماه ۱۳۸۰
۴. فرصتها و تهدیدها، گسترش صنعت، شماره ۲، مرداد ماه ۱۳۸۲
۵. WTO و ایران، گسترش صنعت، شماره ۸، شهریور ۱۳۸۲
۶. نساجی چین، مجله نساجی امروز، شماره ۱۶، مردادماه و شهریور ۱۳۸۱

پایان نامه‌ها

۱. ابراهیم یزدی، حسن، بررسی تأثیر عضویت در سازمان تجارت جهانی و صادرات فرش، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی، سال ۱۳۷۷
۲. اترک، مه‌لغا، علی امیرطاهری، اسماعیل حسن بیگی، بررسی آثار احتمال پذیرش ایران در سازمان جهانی تجارت و سیستم بانکی کشور، پایان نامه کارشناسی ارشد، سازمان مدیریت صنعتی، سال ۱۳۷۹
۳. احمدی خلجی، ناصر، بررسی ساختار حقوقی سازمان جهانی تجارت، مسئله الحاق ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، سال ۱۳۷۶
۴. محبی، منیژه، ارزیابی اثرات عضویت در سازمان تجارت جهانی پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی، سال ۱۳۷۴
۵. وارسته، فرهاد، آثار اقتصادی پیوستن ایران به سازمان جهانی تجارت بر صنعت کاشی و سرامیک ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد، سازمان مدیریت صنعتی، سال ۱۳۷۸

صنعتی، مؤسسه آموزش عالی کار چاپ اول،

۱۳۷۹

۷. رودلف ماکس، فرصتها و چالشها در نظام

چندجانبه تجاری و جایگاه ایران، ترجمه رضا

حریری، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای

بازرگانی، چاپ اول، ۱۳۷۷

۸. فهیمی فر، جمشید، تعیین و اولویت بندی

بازارهای هدف صادرات پوشاک ایران،

مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، چاپ

اول ۱۳۸۱

۹. گوهریان، محمدابراهیم، مدیریت صادرات

غیرنفتی، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای

بازرگانی، چاپ اول، ۱۳۷۴

۱۰. هاشمیان، مسعود، تعیین اولویتهای

سرمایه گذاری صنعتی، مؤسسه مطالعات و

پژوهشهای بازرگانی، چاپ اول ۱۳۷۸

کتابهای قابل استفاده در این زمینه

۱. تقوی، نعمت... جهانی شدن و توسعه

بنگاههای کوچک و متوسط، جامعه پروژه،

چاپ اول، ۱۳۸۱

۲. تودارو، مایکل، توسعه اقتصادی در جهان

سوم، ترجمه غلامعلی فرجامی، وزارت برنامه

و بودجه، ۱۳۶۶

۳. دهنوی، حسین، روش تحقیق، الهادی، چاپ

پنجم، ۱۳۷۹

۴. رازینی، ابراهیم علی، نگاهی به تجارت

پوشاک، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای

بازرگانی، چاپ اول ۱۳۷۷

۵. رستمی وند، داور، راهنمای سرمایه گذاری

صنعتی، سازمان صنایع و معادن استان تهران،

۱۳۸۰

۶. سجادی نژاد، سیدعبدالرسول و مهدی

علی آبادی، جهانی شدن اقتصاد و روابط

textile and clothing ITD. 6 Oct, 1995

3. Group of 77 South Summit, Deelarchen of the south summit, Havane / 13 April 2000

4. Asian Textile Business "Oct 2002"

5. Melland International "Sep 2003"

6. Textile Asia "Oct 2002"

7. The economist "july 84"

(ب) منابع انگلیسی

1. International trade center UNCTAD/WTO and commonwealth secretariat, Business Guide to the Uruguay Round.

2. UNCTAD, "Prcliminary" Analysis opportunities and challenge Resulting from the Uruguay Round Agreement on

ج) وب سایتهای قابل استفاده در این زمینه

www.Bbcworld.com
www.Cemtex.com
www.Fibersource.com
www.IMF.org
www.Taindia.com
www.Textdata.com
www.Texi.org
www.UNCTAD.org
www.WTO.org

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی